

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы Ерсубайкино авыл Советы

КАРАРЫ

15 март 2019 ел

№ 74

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы
Ерсубайкино авыл жирлегенә
керүче торак пунктларда
гражданнар жыены үткәрү
тәртибе турында нигезләмә

2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»ғы №131-ФЗ Федераль законның 25.1 статьясы, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законының 35 статьясы һәм Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Ерсубайкино авыл жирлеге Уставының 13.1 статьясын гамәлгә ашыру максатларында

Ерсубайкино авыл Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Ерсубайкино авыл жирлегенә керүче торак пунктларда гражданнар жыены үткәрү тәртибе турында нигезләмәне расларга, күшымтага тәңгәл рәвештә.

2. Әлеге каарны Ерсубайкино авылы, Совет урамы, 11 нче йорт терриориясендә урнашкан махсус мәгълүмати стендларда халыкка житкөрергә, “Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматлар рәсми порталында (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Әлмәт муниципаль районы сайты, «Интернет» чeltәрендә урнаштырырга.

3. Әлеге каарның үтәлешен тикшерүдә тотуны Ерсубайкино авыл жирлеге башлыгына йөкләргә.

4. Әлеге каар халыкка игълан ителгәннән соң үз көченә керә.

Ерсубайкино авыл жирлеге
башлыгы вазифаларын башкаручы

В.Г.Кожуков

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль район
Ерсубайкино авыл Советының
2019 елның 15 мартандагы
№ 74 карарына күшүмтә

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Ерсубайкино авыл
жирлегенә керүче торак пунктларда гражданнар жыены
үткәру тәртибе турында нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Ерсубайкино авыл жирлеге территорииясендә (алга таба - нигезләмә) гражданнар жыенын үткәрүгә әзерләнү тәртибе турында 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»ғы №131-ФЗ Федераль законның 25.1 статьясы, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законының 35 статьясы һәм «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 18.1 статьясы, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Ерсубайкино авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә эшләнде.

1. Гомуми нигезләмә

1.1. Гражданнар жыены гомуми, тигез һәм турыдан-туры ихтыяр белдерү нигезендә үткәрелә.

1.2. Гражданнар жыенында торак пунктта яшәүчеләр, яшәү урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән һәм сайлау хокукуна ия булучылар катнаша ала.

1.3. Гражданнар жыенында катнашу ирекле.

1.4. Гражданнар жыенда шәхсән катнашалар һәм аларның һәркайсы бер тавышка ия.

1.5. Гражданнар жыены турыдан-туры халық тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү максатында үткәрелә.

Гражданнар жыены вәкаләтләре

1.6. Гражданнар жыены тубәндәге мәсьәләләр буенча үткәрелә ала:
составына күрсәтелгән торак пункт керә торган авыл жирлеге чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча әлеге торак пункт территориясен башка жирлек территориясенә кертүне күздә тоткан торак пунктта;

авыл жирлеге составына керүче торак пунктта әлеге торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салымын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;

авыллар арасында урнашкан торак пунктта жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча халық инициативасын тәкъдим итү максатларында;

авыл торак пункттында староста кандидатурасын тәкъдим итү мәсьәләсө буенча, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсө буенча;

авыл торак пункттында гражданнар жыены муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнар жыелмасы очракларында каралганча, муниципаль хезмәт вазифаларын биләүгә конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар тәкъдим итү максатларында үткәрелә ала.

Гражданнарның жыенын матди һәм оештыру яғыннан тәэммин итү

1.7. Жыенны үткәрү авыл жирлеге башлыгы тарафыннан тәэммин ителә.

1.8. Жыенны әзерләү һәм үткәрү белән бәйле чыгымнар авыл жирлеге бюджеты хисабына башкарыла.

2. Гражданнар жыенын чакыру тәртибе

Гражданнар жыены үткәрү инициативасы

2.1. Торак пунктта гражданнар жыеннарын үткәрү инициативасын күрсәтә ала:

- авыл жирлеге башлыгы;
- гражданнар жыеннында катнашу хокукуна һәм сайлау хокукуна ия, халык саны 10 кешедән дә ким булмаган торак пунктта яшәүчеләр, ягъни Россия Федерациясенең эшкә сәләтле гражданнары, 18 яшькә житкән әлеге торак пункт территориясендә дайми нигездә яшәүче гражданнар, шулай ук жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясенең халыкара килешүлләре һәм федераль законнар нигезендә хокукларга ия булган торак пункт территориясендә дайми нигездә яшәүче чит ил гражданнары.

2.2. Торак пунктта яшәүчеләрнең инициативалары язылган битләр (1 нче күшүмтә) яки гражданнар жыеннын үткәрү инициативасын тәкъдим итү турында инициатив төркем жыелышының беркетмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә, анда күрсәтелергә тиеш:

гражданнар жыеннында чыгарыла торган сораулар;

гражданнар жыеннын үткәрү вакыты;

гражданнар жыеннын чакыру турындагы инициативаны хуплаучы гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне; паспорт яки аны алыштыручы документның сериясе һәм номеры; имzasы һәм имза керту датасы.

2.3. Жыен үткәрү инициативасына ярдәм итәргә тиешле имзалар саны сайлау хокукуна ия, дайми яки нигездә торак пункт территориясендә яшәү урыны буенча теркәлгән гражданнар санының 5 процентын тәшкил итә, ләкин 25 имзадан да ким булмаска тиеш.

2.4. Имзалар куелган битләр, жыючы зат тарафыннан таныклану датасын, фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган датасын, паспорт номерын һәм сериясен, яшәү урыны адресларын күрсәтеп, муниципаль берәмлек башлыгына тапшырыла.

Гражданнар жыеннын үткәрү турында каар кабул итү тәртибе

2.5. Инициативалы төркем тарафыннан билгеләнә торган гражданнар жыены, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каары (2 нче құшымта), муниципаль берәмлек башлығы инициативасы каары белән (3 нче күшымта) барлық кирәклө документлар көргөн көннән соң 30 көн эчендә билгеләнә.

2.6. Муниципаль берәмлек башлығы яки жирлек Советы максатларга ярашлы булмаган гражданнар жыеннарын үткәрүдән баш тартырга хокуклы түгел.

2.7. Гражданнар жыеннына чыгарылган мәсъәлә Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килергә тиеш түгел. Гражданнар жыеннида каалган мәсъәләгә карата күп төрле аңлатмалар бирелүгә урын калдырылмаска тиеш, яғни җавап бары тик бер төрле генә бирелергә тиеш.

2.8. Гражданнар жыеннарын билгеләү турындагы каарны рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) тәртибе, аны күчерү жирлек Уставы белән билгеләнә һәм муниципаль хокукий актларны бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен жирлек Уставында каалган тәртиптә басылып чыга (игълан ителә).

Жирлек башлығы каарында яки гражданнар жыеннын үткәрү туринде жирлек Советы каарында түбәндәгеләр күрсәтелә: гражданнар жыеннина чыгарыла торган мәсъәлә; гражданнар жыеннын үткәрү вакыты һәм урыны туринде мәгълүмат; жыенны оештыручи - муниципаль берәмлек органының структур бүлекчәсе туринда мәгълүматлар.

2.9. Жирлекнең башкарма комитеты, жирлек башлығы каары һәм жирлек Советы каары нигезендә гражданнар жыеннын үткәрү өчен сайлау хокукина ия булган торак пункт халкы исемлеген төзи; гражданнар жыеннина мәгълүмати материаллар әзерли; жирлек халкына массакүләм мәгълүмат чараларында һәм башка ысууллар белән гражданнар жыенни туринде хәбәр итә. (4 нче құшымта).

Жирлекнең башкарма комитеты гражданнар жыеннын үткәрү өчен урыннар бирергә тиеш.

2.9.1. Торак пунктта яшәүче гражданнарга жыен үткәрү вакыты һәм урыны туринде алдан хәбәр ителә. Гражданнар жыенни билгеләү туринде каар, гражданнар жыенни үткәрү вакыты һәм урыны, гражданнар жыеннина кадәр 10 көннән дә соңға калмыйча, мәжбүри рәвештә халыкка хәбәр ителә.

2.9.2. Гражданнар жыеннина катнашкан һәр кеше жыен булганчыга кадәр 5 көн алдан гражданнар жыеннина чыгарылучы материаллар туринде башкарма комитет тарафыннан чыгарылган каарлар белән таныша ала.

2.10. Гражданнар жыенни туринде нигезләмәгә таянып, гражданнар жыенни үткәрү датасын күпмедер вакыт сонгарак та күчерергә мөмкин. Гражданнар жыенни уздыру датасын күчерү туринде каар жыен билгеләнгән көнгә кадәр 10 көннән дә соңға калмыйча хәбәр ителергә тиеш.

3. Гражданнар жыены үткөрү тәртибе

3.1. Жыенга килгөн гражданнар торак пунктта яшәүчеләр исемлегенә кертелгөн һәм сайлау хокуына ия булырга тиеш. Аларны теркәү жирлек башлыгы тарафыннан билгеләнгөн вәкаләтле зат тарфыннан башкарыла. Исемлектә гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы, яшәү урыны адресы, паспорт сериясе һәм номеры күрсәтелә.

3.2. Жыенда катнашырга теләк белдергөн башка гражданнар, предприятие, учреждение, оешма житәкчеләре, матбулат һәм башка массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре, жыенда карала торган мәсьәләләрне хәл итү аларның эшчәнлеге белән бәйле булса, хәлиткеч тавыш бирү хокуыннан башка да рөхсәт ителә.

3.3. Торак пунктта яшүчеләр исемлегендә төгәлсезлек ачыланган очракта, сайлау хокуына ия булган торак пунктта яшәүче кеше әлеге муниципаль берәмлек башлыгы таарфыннан жыенга кертелә.

3.4. Исмелекнең төгәл булмавын раслаучы документ булып гражданың шәхесен раслаучы документ (Россия Федерациясе гражданыны паспорты, хәрби билет, чит ил гражданы паспорты, Россия Федерациясендә яшәүгә рөхсәт языу h.б.) була ала.

3.5. Сайлау хокуына ия булган торак пункт халкының яртысыннан артыгы катнашканда, карап кабул итү өчен кворум нигезле дип санала. Жыен уздыру өчен халык тиешенчә жыелмаганда, аны уздыруның яна датасын билгеләү муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан башкарыла. Бу очракта жыен арасындагы вакыт аралыгы ун көннөн дә иртәрәк үткәрелергә тиеш түгел.

3.6. Гражданнар жыенында тавыш бирү ачык яисә яшерен булырга мөмкин.

Тавыш бирү формасы турындагы карап гражданнар жыены тарафыннан кабул ителә.

3.7. Яшерен тавыш бирүне уздырганда гражданнар жыенында катнашу өчең теркәлгөн гражданга тавыш бирү өчен бюллетень бирелә (5 нче күшымта).

3.8. Гражданнар жыенында жирлек башлыгы яисә ачык тавыш бирү юлы белән теркәлгөн гражданнар саныннан гади күпчелек тавыш белән сайланган башка зат рәислек итә ала. Рәислек итүче кандидатурасын гражданнар жыенында катнашучылар тәкъдим итәргә хокуклы.

3.9. Гражданнар жыены секретарь һәм хисап комиссиясен сыйый. Хисап комиссиясе әгъзалары саны ике кешедән дә ким була алмый. Гражданнар жыенында каралырга тиешле көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләр рәислек итүче, жирлек башлыгы, гражданнар жыенында катнашу хокуы алган гражданнарның күпчелеге тавыш бирү юлы белән кертелә һәм чират тәртибендә карала. Халык жыенында көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләрне керту турындагы карап катнашучы гражданнарның яртысыннан артыгы тавыш биргәндә кабул ителгән дип санала.

3.10. Гражданнар жыены рәислек итүче тарафыннан ачыла. Гражданнар жыенында рәислек итүче гражданнар жыенын үткөрүне оештыра, тәртипне хуплый, хисап комиссиясе эшен координацияли, тикшерелә торган мәсьәләләр буенча чыгыш ясау өчен сүз бирә, тавыш бирүнен билгеләнгөн тәртибен тәэммин итә.

3.11. Гражданнар жыенда секретарь тарафыннан түбәндәге беркетмә алып барыла: гражданнар жыенның үткәрү датасы һәм урыны, торак пункттында яшәүче гражданнарның гомуми саны, сайлау хокуқына ия гражданнар саны, катнашучылар саны, көн тәртибе, чыгыштарның кыскача эчтәлеге, каралган мәсъәләләр буенча тавыш биргән гражданнар саны (6 нчы күшымта).

3.12. Беркетмә жыенда рәислек итүче зат һәм жыен секретаре тарафыннан имзалана һәм жирлек башлығына тапшырыла. Беркетмәгә жыенда катнашучылар исемлеге теркәлә.

4. Гражданнар жыены каарлары

4.1. Гражданнар жыены каары, әгәр аның өчен сайлау хокуқына ия булган гражданнарның яртысыннан артығы тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

4.2. Жыенда кабул ителгән каарлар муниципаль хокукий актлар булып торалар, жирлек башлығы тарафыннан имзаланалар һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертелергә тиеш (7, 8 нче күшымталар).

4.3. Жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнең вазифаи затлары гражданнар жыенда кабул ителгән каарларның жирлек Уставында билгеләнгән вәкаләтләрне чикләү нигезендә үтәлешен тәэмүн итәләр.

4.4. Жыенда кабул ителгән каар жыеннарда башка каар кабул итү юлы белән юкка чыгарылырга яки үзгәртелергә, шулай ук суд тәртибендә гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин.

4.5. Гражданнар жыенда кабул ителгән каарлар рәсми басылып чыгарга (халыкка хәбәр итәргә) тиеш һәм муниципаль хокукий актлар өчен таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

4.6. Әгәр торак пунктта яшәүчеләрнең теләге белән, кабул ителгән каарны гамәлгә ашыру өчен ёстәмә рәвештә муниципаль хокукий актны кабул итү таләп ителсә (чыгару), жирле үзидарә органы яисә жирле үзидарәнең вазифаи затлары, гражданнар жыенда кабул ителгән каар үз көченә кергән көннән 15 көн эчендә тиешле муниципаль хокукий актны әзерләү һәм (яисә) кабул итү вакытын билгеләргә тиеш. Күрсәтелгән срок өч айдан да артмаска тиеш.

Гражданнар жыены каарларын үтәү

4.7. Жыенда кабул ителгән каарлар торак пункт территориясенде мәжбүри үтәлергә тиеш һәм нинди дә булса дәүләт хакимиите органнары, аларның вазифаи затлары яки жирле үзидарә органнары тарафыннан раслануга мохтаж түгел.

4.8. Жыенда кабул ителгән каарларның үтәлмәве закон нигезендә жаваплылыкка тартыла.